

Skogsindustriernas introduktion till EUDR

EU:s avskogningsförordning (EUDR) trädde i kraft den 29 juni 2023. Efter de förändringar som beslutades under 2025 ska förordningen börja tillämpas från den 30 december 2026 för medelstora och stora företag samt från den 30 juni 2027 för mikro- och småföretag. Det senare datumet gäller dock inte för träprodukter som omfattades av EU:s timmerförordning (EUTR), för dessa gäller **30 december 2026**.

Förordningen berör företag som producerar, importerar, handlar med eller exporterar produkter som omfattas av regelverket och är därför av stor betydelse för den svenska skogsindustrin och dess värdekedjor.

Sedan förordningen antogs har implementeringen visat sig vara mer komplex än vad många aktörer ursprungligen förutsåg. Under flera år har företag, branschorganisationer och medlemsstater lyft utmaningar kopplade till bland annat ansvarsfördelning, spårbarhet, rapportering, vägledningens utformning och utvecklingen av EU:s informationssystem. Detta har bidragit till ett omfattande arbete från både EU-kommissionen, medlemsstaterna och berörda branscher för att förtydliga och förenkla tillämpningen av regelverket.

Mot denna bakgrund har Skogsindustrierna etablerat en arbetsgrupp där medlemsföretagen gemensamt har analyserat förordningens krav, identifierat praktiska implementeringsfrågor och arbetat fram gemensamma tolkningar och rekommendationer för den svenska skogsindustrin. Syftet är att skapa en så enhetlig och praktiskt fungerande tillämpning som möjligt samtidigt som förordningens krav uppfylls.

Informationen i detta dokument baseras på Skogsindustriernas nuvarande förståelse av EUDR, EU-kommissionens vägledning och FAQ, offentlig information från EU-kommissionen samt skriftlig och muntlig information från Skogsstyrelsen. Dokumentet ersätter inte lagstiftningen, officiell vägledning från Europeiska kommissionen eller beslut från behöriga myndigheter i olika medlemsstater. Innehållet speglar den kunskap och de tolkningar som finns tillgängliga vid tidpunkten för publiceringen och kan behöva uppdateras i takt med att ytterligare vägledning, praxis eller myndighetstolkningar utvecklas.

Dokumentet är inte avsett att vara en uttömmande beskrivning av alla delar av EUDR. Syftet är istället att ge en introduktion till förordningen samt praktisk vägledning kring hur kraven kan implementeras inom svensk skogsindustri.

Innehåll

1.	Avskogningsförrordningen – vad är det?.....	3
2.	Centrala begrepp i EUDR.....	4
3.	Varför berör EUDR mig?.....	5
4.	När börjar reglerna gälla och vad innebär de?	6
5.	Vad måste jag göra?	7
6.	Hur kan jag förbereda mig?.....	8
6.1	Fastställ företags roll enligt EUDR.....	8
6.2	Dubbla roller inom samma juridiska person	9
6.3	Fastställ företagsstorlek.....	9
6.4	Omfattas mina produkter av EUDR?	10
6.5	Kartlägg informationsflöden och ansvar.....	11
6.6	Upprätta rutiner för hur kraven ska uppfyllas.....	11
6.7	Förbered användningen av EU Information System	12
7.	Hur fungerar det sedan i praktiken?	14
7.1	Verksamhetsutövare	14
7.2	Nedströms verksamhetsutövare och handlare	16
7.3	Hantering inom olika typer av verksamheter	16
7.4	Utleveranser, import och export	18
7.5	Dokumentation och arkivering	20
7.6	Hantering av avvikelser	21
8.	Tillsyn, granskning och riskbedömning	23
8.1	Riskbedömning.....	23
8.2	Tillsyn och granskning.....	23
9.	Mer information om EUDR.....	25

1. Avskogningsförordningen – vad är det?

Avskogningsförordningen (EUDR, EU Deforestation Regulation) är ett initiativ inom EU:s gröna giv och EU:s skogsstrategi för 2030. Syftet med förordningen är att minska EU:s bidrag till global avskogning och skogsförstörelse samt att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser och minskad förlust av biologisk mångfald. Förordningen bygger på bedömningen att EU:s konsumtion av vissa råvaror och produkter bidrar till markomvandling och avskogning i andra delar av världen.

Den största drivkraften bakom global avskogning är omvandling av skogsmark till jordbruksmark. Världens växande befolkning och ökande efterfrågan på livsmedel, foder, energi och råvaror innebär ett fortsatt tryck på markanvändningen globalt. EUDR är en del av EU:s arbete för att säkerställa att produkter som säljs inom eller exporteras från EU inte bidrar till denna utveckling.

Sedan förordningen beslutades har implementeringen visat sig vara betydligt mer komplex än vad som ursprungligen förutsågs. Många företag, branschorganisationer och medlemsstater har under flera år påtalat utmaningar kring ansvarsfördelning, spårbarhet, rapportering och utformningen av EU:s informationssystem. Detta ledde till att regelverket reviderades under 2025 och att tillämpningen senarelades.

De förändringar som beslutades i december 2025 syftar framför allt till att:

- skapa mer proportionerliga krav
- minska administrationen i värdekedjan
- tydliggöra ansvarsfördelningen mellan olika aktörer
- ge företag och myndigheter mer tid att förbereda sig inför tillämpningen

Trots dessa förenklingar kvarstår EUDR som en av de mest omfattande hållbarhetsrelaterade regleringar som den europeiska skogsindustrin hittills har behövt anpassa sig till. För många företag innebär förordningen nya krav på processer, dokumentation, informationsutbyte och IT-stöd.

Skogsstyrelsen är behörig myndighet i Sverige och ansvarar för tillsyn och kontroll av att förordningens krav följs.

Detta dokument beskriver Skogsindustriernas nuvarande syn på hur EUDR kan implementeras i den svenska skogsindustrin. Dokumentet är inte juridiskt bindande och ersätter inte lagtext, vägledning från EU-kommissionen eller beslut från behöriga myndigheter. Syftet är att ge praktiskt stöd till företag som arbetar med att implementera regelverket.

Vad förändrades i december 2025?

- Ansvar i större utsträckning koncentreras till verksamhetsutövaren
- Nedströms verksamhetsutövare kan hänvisa till information från tidigare led i värdekedjan
- Förenklade förfaranden infördes för vissa mindre aktörer
- Informationshanteringen i värdekedjan har förenklats
- Företag och myndigheter har fått mer tid att förbereda sig inför tillämpningen

2. Centrala begrepp i EUDR

EUDR introducerar en rad nya begrepp som är centrala för förståelsen av lagstiftningen och hur den ska implementeras. Här följer en kort ordlista:

Begrepp	Förklaring
Verksamhetsutövare (Operator)	Den aktör som först släpper ut en relevant produkt på EU-marknaden eller exporterar den och därmed har huvudansvar för tillbörlig aktsamhet. Exempelvis den som importerar EUDR-produkter från länder utanför EU, en självverksam skogsägare eller en köpare av stående skog som ska avverkas.
Nedströms verksamhetsutövare (Downstream Operator)	En aktör som förädlar råvaror eller produkter som omfattas av förordningen och som redan släppts ut på EU:s marknad till andra produkter som omfattas (byter varukod). Även den som exporterar produkter som omfattas av förordningen som man <i>inte</i> själv har importerat, fött upp eller avverkat, till länder utanför EU. Samt den som återimporterar produkter som omfattas av förordningen och som innehåller eller har producerats av råvaror eller produkter som tidigare har exporterats från EU:s marknad.
Första nedströms verksamhetsutövare (First Downstream Operator)	En nedströms verksamhetsutövare som köper råvaror eller produkter som omfattas av förordningen från en verksamhetsutövare.
Handlare (Trader)	Den aktör som säljer råvaror eller produkter som omfattas av förordningen och som redan finns på EU:s marknad.
Tillbörlig aktsamhet (Due Diligence)	Process för att samla in information, bedöma risk och vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att en produkt uppfyller EUDR:s krav.
Riskklassificering	EU:s klassificering av länder som låg-, normal- eller högriskländer enligt EUDR.
Varukod	Produktklassificeringskod som används i internationell handel och tullhantering. EUDR:s bilaga I använder varukoder för att definiera vilka produkter som omfattas av förordningen. Vissa koder anges även som så kallade "ex"-poster där endast vissa produkter inom koden omfattas.
FOTA (DDS)	Förklaring om tillbörlig aktsamhet (Due Diligence Statement). Registrering i EUIS som visar att verksamhetsutövaren har genomfört tillbörlig aktsamhet för en produkt eller råvara. En inlämnad FOTA resulterar i ett referensnummer.
FD (SD)	Förenklad deklaration (Simplified Declaration). Förenklad deklaration som kan användas i stället för FOTA av vissa aktörer

	enligt EUDR. Det resulterar i ett deklara-tions-identifieringsnummer (DI).
MSPO	Mikro- eller Liten Primär Verksamhetsutövare (Micro or Small Primary Operator), som under vissa förutsättningar kan använda förenklade förfaranden enligt EUDR.
EUIS	EU Information System. EU:s centrala informationssystem för EUDR. Systemet används för att registrera, lagra och verifiera information enligt förordningen.
Referensnummer/deklara-tions-identifieringsnummer (DI-nummer)	Nummer som genereras i EUIS och används för att identifiera registrerad information enligt EUDR.
Geolokaliserings-information	Geografiska koordinater som anger var råvaran producerades, exempelvis var avverkningen skedde.

3. Varför berör EUDR mig?

Den som producerar, importerar eller säljer dessa produkter på EU:s inre marknad eller exporterar dem från unionen berörs av reglerna i förordningen.

EUDR berör stora delar av den svenska skogsindustrins värdekedja. Förordningen omfattar inte bara skogsägare och råvaruproducenter utan även företag som köper, förädlar, transporterar, handlar med, importerar eller exporterar produkter som omfattas av regelverket.

En viktig princip i EUDR är att ansvaret följer den ekonomiska aktörens roll i värdekedjan. Efter de förändringar som beslutades i december 2025 ligger ansvaret för tillbörlig aktsamhet hos den aktör som först släpper ut råvaran eller produkten på EU:s inre marknad. Nedströms aktörer har ett mer begränsat ansvar, men måste fortfarande kunna visa att de uppfyller de krav som gäller för deras roll och agera om de får information som tyder på att produkten inte uppfyller förordningens krav.

För skogsindustrin innebär detta att olika typer av verksamheter kan påverkas på olika sätt, exempelvis:

- skogsägare
- virkesköpande organisationer
- virkesterminaler
- sågverk
- massa-, pappers- och kartongindustri
- företag som använder träbaserade insatsvaror
- importörer och exportörer

4. När börjar reglerna gälla och vad innebär de?

Avskogningsförordningen trädde i kraft den 29 juni 2023. Efter beslut i december 2025 ska reglerna börja tillämpas enligt följande:

- Medelstora och stora företag: **30 december 2026**
- Mikro- och småföretag: 30 juni 2027 (OBS ej för träprodukter)

Observera: Mikro- och småföretag som redan omfattades av EU:s timmerförordning (EUTR) omfattas inte av den senarelagda tillämpningen till 30 juni 2027, utan träffas av samma datum som övriga aktörer.

Särskilda övergångsregler gäller för produkter som producerats före förordningens tillämpningsdatum. Företag bör säkerställa att dokumentation finns som visar när råvaran producerades och kontrollera vilka regler som gäller för den aktuella produkten.

Förordningen omfattar produkter från följande råvaror: nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi, soja och trä. För skogsindustrin omfattas bland annat rundvirke, sågade trävaror, massa, papper, kartong och flera typer av biprodukter. Den exakta omfattningen styrs av de varukoder som anges i bilaga I till förordningen. Se även Skogsindustriernas beskrivning av vilka träprodukter som omfattas (dokument 4).

För att en relevant råvara eller produkt ska få släppas ut på marknaden eller exporteras måste tre grundläggande krav vara uppfyllda:

1. De är avskogningsfria
2. De har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet
3. De omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet (FOTA) eller en förenklad deklaration (FD)

Vad innebär avskogningsfri?

En produkt är avskogningsfri om den inte producerats på mark som avskogats efter den 31 december 2020.

För träprodukter omfattar kravet även att råvaran inte kommer från skog som har utsatts för skogsförstörelse (forest degradation) efter detta datum enligt EUDR:s definitioner.

Vad innebär relevant lagstiftning?

Relevanta råvaror och produkter ska ha producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet. Med relevant lagstiftning avses den lagstiftning som är tillämplig i det område där råvaran produceras och som har koppling till produktionen av den aktuella råvaran.

För skogsråvara kan detta exempelvis omfatta regler om markrättigheter, rätt att avverka, miljöskydd, skogsförvaltning, biologisk mångfald och naturhänsyn, tredje parts rättigheter, arbetstagares rättigheter och mänskliga rättigheter. Vilka regler som är relevanta behöver bedömas utifrån produktionslandet, råvaran och den aktuella verksamheten.

För svenska förhållanden innebär detta att verksamhetsutövaren behöver ha rutiner och dokumentation som visar att produktionen sker i enlighet med relevanta nationella krav som är kopplade till avverkningen och markanvändningen. Det kan exempelvis handla om rutiner för att säkerställa att nödvändiga anmälningar, tillstånd eller andra krav enligt svensk skogs-, miljö- och närliggande lagstiftning hanteras på rätt sätt.

Det är samtidigt viktigt att notera att avgränsningen av vad som utgör relevant lagstiftning kan komma att utvecklas genom ytterligare vägledning, tillsynspraxis och rättspraxis. Företag bör därför följa aktuell vägledning från EU-kommissionen, Skogsstyrelsen och andra berörda myndigheter.

5. Vad måste jag göra?

Alla företag som omfattas av EUDR behöver etablera rutiner och processer för att uppfylla förordningens krav. Exakt vilka skyldigheter som gäller beror på företagets roll i värdekedjan, vilka produkter som hanteras samt om företaget klassificeras som ett mikro-, små-, medelstort eller stort företag.

En viktig förändring jämfört med tidigare version av regelverket är att ansvaret för tillbörlig aktsamhet i större utsträckning är kopplat till företagets roll i värdekedjan. Aktörer som först släpper ut produkter på marknaden eller exporterar dem har ett större ansvar än aktörer längre ned i leveranskedjan.

Beroende på företagets roll i värdekedjan kan följande behöva säkerställas inför tillämpningen av förordningen:

1. **Dokumenterad rutin för tillbörlig aktsamhet** som beskriver ansvar, arbetssätt och kontrollaktiviteter (verksamhetsutövare).
2. **Rutiner för att samla in och hantera den information som krävs enligt företagets roll enligt EUDR.** Referensnummer eller deklaraionsidentifierare ska endast samlas in och bevaras av första nedströms verksamhetsutövare eller handlare när den direkta leverantören är en verksamhetsutövare. Aktörer längre ned i kedjan ska inte kräva referensnummer från sina leverantörer, men spara information om sina leverantörer och kunder.
3. **Dokumentation för produkter som omfattas av övergångsregler** eller som producerats innan förordningen börjar tillämpas.

4. **Beredskap för tillsyn och kontroll** från Skogsstyrelsen eller annan behörig myndighet.
5. **Bedömning av behovet av IT-stöd** för att hantera information, spårbarhet och eventuella kopplingar till EU:s informationssystem.

Hur dessa områden ska hanteras i praktiken beskrivs i de efterföljande kapitlen, där krav och rekommendationer för olika typer av verksamheter och roller i värdekedjan behandlas närmare.

6. Hur kan jag förbereda mig?

För att kunna uppfylla kraven i EUDR behöver företaget förbereda verksamheten innan förordningen börjar tillämpas. Hur omfattande arbetet blir beror på företagets roll i värdekedjan, vilka produkter som hanteras samt företagets storlek.

För många företag handlar förberedelserna främst om att skapa kontroll över ansvar, informationsflöden och dokumentation. För andra kan även anpassningar av affärsprocesser, IT-system och interna rutiner behövas.

Följande områden bör analyseras och förberedas innan EUDR börjar tillämpas.

6.1 Fastställ företagets roll enligt EUDR

Det första steget är att identifiera vilken eller vilka roller företaget har enligt EUDR.

Kraven varierar beroende på om företaget är verksamhetsutövare (operator), första nedströms verksamhetsutövare (first downstream operator), övrig nedströms verksamhetsutövare eller handlare (trader). Särskilda regler kan även gälla vid import och export.

En central förändring av EUDR som beslutades i december 2025 är åtskiljningen av rollerna "verksamhetsutövare" (operator) och "nedströms verksamhetsutövare" (downstream operator).

Verksamhetsutövare är den aktör som först släpper ut en relevant produkt på EU-marknaden eller exporterar den, exempelvis den som importerar EUDR-produkter från länder utanför EU, en självverksam skogsägare eller en köpare av stående skog som ska avverkas. Verksamhetsutövare ska som tidigare visa tillbörlig aktsamhet och registrera en förklaring om tillbörlig aktsamhet i EU:s informationssystem. De ska även kommunicera referensnummer för FOTA eller förenklad deklaration nedströms. För alla nedströms verksamhetsutövare har dessa skyldigheter tagits bort.

Första nedströms verksamhetsutövare är en nedströms verksamhetsutövare vars direkta leverantör är en verksamhetsutövare. Denne har en skyldighet att samla in och spara referensnumret för FOTA:n eller DI-numret för den förenklade deklarationen i fem år. Man har ingen skyldighet att vidarebefordra referensnummer nedströms och nedströms aktörer ska inte kräva referensnummer.

Nedströms verksamhetsutövare är:

- den aktör som förädlar råvaror eller produkter som omfattas av förordningen och som redan släppts ut på EU:s marknad till andra produkter som omfattas (byter varukod).
- den som exporterar produkter som omfattas av förordningen som man *inte* själv har importerat, fött upp eller avverkat, till länder utanför EU

- den som återimporterar produkter som omfattas av förordningen och som innehåller eller har producerats av råvaror eller produkter som tidigare har exporterats från EU:s marknad är nedströms verksamhetsutövare.

Byte av varukod innebär att du förädlar en relevant produkt till en annan relevant produkt. För att veta om du i din förädlingsprocess byter till en annan varukod behöver du kontrollera om varukoden för produkten ändras i bilaga I till avskogningsförordningen eller i den kombinerade nomenklaturen. Till exempel innebär en förädling av timmer (varukod 4403) till sågade trävaror (varukod 4407) att rollen som nedströms verksamhetsutövare aktiveras, eftersom varukoden ändras. Observera att byte av varukod även omfattar byte på sex- eller åttasiffrig nivå även då en varukod är listad på fyrsiffrig nivå i bilaga I i förordningen (FAQ 3.1.1).

Enligt EU-kommissionens FAQ behöver företag inte själva utreda om leverantören är en verksamhetsutövare eller en nedströms verksamhetsutövare för att fastställa sin egen roll. Företaget kan i god tro utgå från den information som leverantören lämnar. Om företaget däremot känner till att leverantören är en verksamhetsutövare och att leverantören inte uppfyller sin skyldighet att vidarebefordra referensnummer eller deklarationsidentifikatorer, får företaget inte släppa ut eller tillhandahålla den relevanta produkten på EU-marknaden (EUDR artikel 5.1 och 5.3 a, FAQ 3.5).

Handlare är den aktör som säljer råvaror eller produkter som omfattas av förordningen och som redan finns på EU:s marknad.

Många företag har flera roller samtidigt. Ett företag kan exempelvis vara verksamhetsutövare för vissa produkter och samtidigt nedströms verksamhetsutövare eller handlare för andra produkter. En tydlig kartläggning av företagets roller är grunden för det fortsatta arbetet med implementeringen.

6.2 Dubbla roller inom samma juridiska person

Ett företag kan i vissa fall vara både verksamhetsutövare och första nedströms verksamhetsutövare för samma materialflöde. Det gäller när företaget inom samma juridiska person först släpper ut en relevant produkt på marknaden och därefter förädlar den till en annan relevant produkt som får en ny varukod (FAQ 3.8).

Enligt Skogsstyrelsens bedömning är detta relevant för svenska virkesköpande företag med egen förädling. Vid köp av avverkningsrätter eller rotposter, liksom vid avverkning av egen skog, släpps virket ut på marknaden när träden fälls. Företaget är då verksamhetsutövare för virket. Om virket därefter förädlas inom samma juridiska person, exempelvis från rundvirke till sågade trävaror, blir företaget även första nedströms verksamhetsutövare för den förädlade produkten.

När samma juridiska person har båda rollerna behöver företaget enligt FAQ 3.8 inte förmedla referensnummer eller DI-nummer till kunderna för de förädlade produkterna.

6.3 Fastställ företagets storlek

Företagsstorleken påverkar EUDR:s krav på informationshantering, registrering, dokumentation och rapportering. Fastställ därför tidigt företagets storlekskategori enligt [EU:s redovisningsdirektiv](#). Beräkningen görs på årsbasis utifrån det senast godkända räkenskapsåret.

Varje fysisk eller juridisk person bedöms separat. Företag med olika organisationsnummer räknas alltså som separata aktörer, även inom en koncern eller annat samarbete där de annars betraktas som partner- eller anknutna företag.

För mikro-, små och medelstora företag gäller att **minst två av de tre gränsvärdena inte får överskridas på balansdagen:**

Mikroföretag

- Genomsnittligt antal anställda: 10
- Balansomslutning: 450 000 EUR
- Nettoomsättning: 900 000 EUR

Små företag

- Genomsnittligt antal anställda: 50
- Balansomslutning: 5 miljoner EUR
- Nettoomsättning: 10 miljoner EUR

Medelstora företag

- Genomsnittligt antal anställda: 250
- Balansomslutning: 25 miljoner EUR
- Nettoomsättning: 50 miljoner EUR

Stora företag

- Om ett företag inte uppfyller kriterierna för ett medelstort företag eller mindre räknas företaget som ett stort företag.

Genom ändringarna 2025 infördes även begreppet **Micro or Small Primary Operator (MSPO)**. Företaget måste vara ett mikro- eller litet företag enligt EU:s definition och verksamhetsutövare för den aktuella produkten. Dessa företag kan välja att använda de förenklade förfaranden som finns tillgängliga.

6.4 Omfattas mina produkter av EUDR?

EUDR omfattar produkter som härrör från följande råvaror:

- nötkreatur
- kakao
- kaffe
- oljepalm
- gummi
- soja
- trä

För den svenska skogsindustrin är det framför allt träbaserade produkter som är relevanta.

Vilka produkter som omfattas avgörs av de varukoder som anges i bilaga I till förordningen. Företag bör därför säkerställa vilka av verksamhetens produkter som omfattas av regelverket.

Exempel på produktgrupper som ofta är relevanta inom skogsindustrin är:

Varukod Exempel på produkter

4401	Brännved, flis, spån, träavfall och trärester
4403	Rundvirke och annat obearbetat virke
4406	Järnvägs- och spårvägsslipers av trä
4407	Sågade trävaror
4408	Fanér och tunna träskivor
4409	Profilrat trä
4412	Plywood, fanerade skivor och liknande träprodukter
47	Massa av trä eller andra lignocellulosahaltiga material
48	Papper, kartong och vissa pappersprodukter
9401/9403	Vissa möbler av trä

Listan ovan är endast exempel. Den exakta omfattningen framgår av bilaga I till EUDR och företag bör alltid verifiera att aktuell varukod omfattas. Se även Skogsindustriernas beskrivning av vilka träprodukter som omfattas (dokument 4).

6.5 Kartlägg informationsflöden och ansvar

När roller och produkter har identifierats bör företaget analysera hur information ska flöda genom verksamheten.

Kartläggningen bör omfatta:

- vilken information som ska samlas in
- vem som ansvarar för olika arbetsmoment
- hur information tas emot från leverantörer
- vilken information lämnas vidare till kunder och hur
- hur information lagras och arkiveras
- vilka system som används för informationshantering

För verksamheter med stora eller komplexa materialflöden bör även spårbarhet, materialblandning och informationskoppling mellan inkommande och utgående flöden analyseras.

En tydlig ansvarsfördelning minskar risken för fel och underlättar vid tillsyn och intern uppföljning.

6.6 Upprätta rutiner för hur kraven ska uppfyllas

Företaget bör upprätta dokumenterade rutiner som beskriver hur kraven i EUDR ska uppfyllas.

Rutinerna bör bland annat omfatta:

- ansvarsfördelning
- informationsinsamling
- kontroll av information
- riskbedömning
- dokumentation
- avvikelshantering
- korrigerande åtgärder
- intern uppföljning

I många fall kan befintliga processer för certifiering, hållbarhetsarbete, leverantörsuppföljning eller tidigare arbete enligt timmerförordningen (EUTR) användas som grund.

6.7 Förbered användningen av EU Information System

För många företag kommer EU Information System (EUIS) att vara den mest konkreta förändringen som EUDR medför i det dagliga arbetet.

EU-kommissionen har utvecklat EUIS för att möjliggöra registrering, lagring och verifiering av information enligt EUDR. Systemet kommer att vara en central del av tillämpningen av förordningen och många företag kommer att behöva använda EUIS i någon form.

Hur företaget använder systemet beror på dess roll i värdekedjan. Verksamhetsutövare registrerar information direkt i systemet. Stora nedströms verksamhetsutövare och handlare ska registrera sig i EUIS, men de inte ska lämna in någon förklaring om tillbörlig aktsamhet eller registrera annan information. Första nedströms verksamhetsutövare och handlare ska ta emot och lagra referensnummer eller DI-nummer från verksamhetsutövaren.

Företaget bör därför tidigt analysera hur EUIS påverkar verksamheten och vilka anpassningar som behöver genomföras innan förordningen börjar tillämpas.

Registrera användare

För att kunna använda EUIS krävs att verksamhetsutövaren registrerar användare och fastställer lämpliga behörigheter. Företaget bör säkerställa att:

- ansvariga personer utses
- användarkonton registreras
- behörigheter fastställs
- rutiner för administration och behörighetsstyrning dokumenteras

Information om registrering och administration finns i EU-kommissionens användarguider och på Skogsstyrelsens webbplats.

Kartlägg vilken information som ska hanteras

Verksamhetsutövare bör analysera vilken information som behöver registreras enligt EUDR. Det är bland annat:

- produktbeskrivning
- varukod
- mängd
- trädslag
- produktionsland
- geolokaliseringsinformation

Vilka uppgifter som ska hanteras styrs av förordningen och tillhörande vägledning.

Geolokaliseringsinformation

Geolokaliseringsinformation används för att visa var den aktuella råvaran producerades.

För skogsråvara innebär detta normalt att koordinater för avverkningsområdet registreras enligt EU-kommissionens tekniska krav.

Geolokaliseringsinformationen utgör en central del av spårbarheten enligt EUDR.

Bedöm behovet av systemstöd

Företaget bör även analysera hur EUIS ska samverka med befintliga system och processer.

För mindre företag med få transaktioner kan manuell registrering vara tillräcklig. För verksamheter med stora volymer eller många leveranser kan integration mellan affärssystem, spårbarhetssystem eller branschsystem och EUIS minska administrationen och förbättra datakvaliteten.

Förklaring om tillbörlig aktsamhet (FOTA) och Referensnummer

För varje avverkningstrakt görs en förklaring om tillbörlig aktsamhet (FOTA) i enlighet med EUDR. När information registreras i EUIS genereras ett referensnummer som används för att identifiera den registrerade informationen.

Företaget bör analysera:

- hur referensnummer ska tas emot
- hur de ska lagras
- hur de ska kopplas till produkter och leveranser
- hur de ska användas i kommunikation med kunder, leverantörer, myndigheter och tullsystem

Förenklade förfaranden

Efter de förändringar som beslutades under 2025 kan vissa mindre aktörer omfattas av förenklade registrerings- och informationshanteringsförfaranden genom Förenklad Deklaration (FD). När information registreras i EUIS genereras en deklaraionsidentifierare (DI-nummer) som används för att identifiera den registrerade informationen.

Företag som omfattas av dessa regler bör analysera om de förenklade förfarandena kan användas och vilka konsekvenser detta får för interna processer och systemstöd.

Att tänka på inför tillämpningen

Innan förordningen börjar tillämpas bör företaget ha säkerställt:

- vilka personer som ska använda EUIS
- vilken information som ska registreras eller tas emot
- hur information ska lagras och följas upp
- vilka interna system som påverkas
- om integration mot EUIS är motiverad
- om företaget kan använda förenklade registreringsförfaranden

7. Hur fungerar det sedan i praktiken?

När EUDR börjar tillämpas övergår arbetet från förberedelser till löpande hantering.

Hur kraven ska uppfyllas i praktiken beror på företagets roll enligt förordningen. Efter de förändringar som beslutades under 2025 ligger huvudansvaret för tillbörlig aktsamhet hos den aktör som först släpper ut råvaran eller produkten på marknaden. För övriga aktörer ligger fokus i större utsträckning på att ta emot och bevara information från tidigare led i värdekedjan.

Roll	Ha system för tillbörlig aktsamhet	Lämna in förklaring om tillbörlig aktsamhet	Lämna in förenklad deklaration	Förmedla referensnummer eller DI-nummer till kunder	Registrera företaget i EUIS
Importör	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja*
Stor eller medelstor primärproducent	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja*
Mikro eller liten primärproducent	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja*
Första nedströms verksamhetsutövare/ handlare	Nej	Nej	Nej	Nej	Om företaget är stort
Övrig nedströms verksamhetsutövare/ handlare	Nej	Nej	Nej	Nej	Om företaget är stort
*Om du har ett ombud som lämnar in dina förklaringar om tillbörlig aktsamhet eller din förenklade deklaration behöver du inte registrera dig i EUIS.					
Med primärproducent avses den som säljer nötkreaturen för första gången, är skogsägare som själv avverkar och säljer virket samt köpare av stående skog.					

Figur 1. Skogsstyrelsens tabell över skyldigheter beroende på vilken roll företaget har. Hämtad 2026-10-21:

[Avskogningsförordningen - Skogsstyrelsen](#)

7.1 Verksamhetsutövare

En central utgångspunkt i EUDR är att ansvaret i första hand ligger hos den aktör som först släpper ut en relevant produkt på EU-marknaden eller exporterar den från EU. Denna aktör benämns verksamhetsutövare (Operator) och ansvarar för att genomföra tillbörlig aktsamhet innan produkten får göras tillgänglig på marknaden. Verksamhetsutövare är ansvariga för att produkterna den sätter på marknaden uppfyller kraven de grundläggande kraven i artikel 3 (avskogningsfri, producerad i enlighet med relevant lagstiftning, omfattas av FOTA/FD).

Vid import från länder utanför EU gäller att den person som lämnar in deklarationen för övergång till fri omsättning måste lämna in en FOTA innan import – eftersom denne räknas som verksamhetsutövare – och kommunicera referensnumret för FOTA:n till tullen.

För skogsråvara innebär detta i de flesta fallen att den aktör som ansvarar för avverkningen eller köper in den stående skogen från skogsägaren är verksamhetsutövaren. Exakt ansvarsfördelning behöver dock bedömas utifrån hur affären är organiserad och vem som juridiskt anses sätta produkten på marknaden.

Enligt Skogsstyrelsen sätts de relevanta produkterna på marknaden vid avverkningstillfället. Den aktör som är verksamhetsutövare vid avverkningen ska därför ha genomfört tillbörlig aktsamhet och registrerat FOTA eller förenklad deklaration innan avverkningen sker.

Verksamhetsutövaren behöver normalt:

- samla in den information som krävs enligt EUDR
- säkerställa att råvaran är avskogningsfri
- säkerställa att relevant lagstiftning i produktionslandet har följts
- genomföra erforderlig riskbedömning
- vid behov genomföra riskreducerande åtgärder
- registrera information i EU Information System (EUIS)
- erhålla referensnummer
- spara dokumentation enligt förordningens krav

För skogsråvara från Sverige omfattar informationsinsamlingen normalt bland annat:

- geolokaliseringsinformation för avverkningsområdet
- uppgifter om fastighet eller skogsmark
- produktinformation
- mängd
- trädslag
- tidpunkt för produktion
- dokumentation som visar att relevant lagstiftning har följts

Efter registrering i EUIS erhålls referensnummer som ska göras tillgängligt för nästa led i kedjan. I svenska skogsråvaruflöden kan detta praktiskt hanteras genom att referensnumret registreras på avtalsobjektet i VIOL, där det sedan finns tillgängligt för första nedströms verksamhetsutövaren. Skyldigheten att samla in och spara referensnumret gäller dock endast första nedströms verksamhetsutövare eller handlare. Aktörer längre ned i kedjan ska inte kräva att referensnumret vidarebefordras. Informationen sparas och finns tillgänglig i VIOL i minst 5 år.

För vissa mikro- och små verksamhetsutövare (MSPO) kan förenklade registreringsförfaranden användas under de förutsättningar som anges i regelverket. För den svenska skogsbranschen bedömer Skogsindustrierna att det är en fördel att använda FOTA vid avverkningsuppdrag. Detta ger en hög grad av spårbarhet tillbaka till den ursprungliga skogsägaren, samtidigt som informationsutbytet i värdekedjan underlättas och datakvaliteten stärks. Skogsindustrierna rekommenderar därför att FOTA registreras per avverkningstrakt (avtalsobjekt i VIOL) vid avverkningsuppdrag, även när verksamhetsutövaren uppfyller kriterierna för att klassificeras som MSPO. För leveransvirke kan antingen FOTA eller förenklad deklaration vara lämpligt beroende på verksamhetens förutsättningar. Detta är en branschrekommendation och inte ett uttryckligt krav i förordningen.

Inleveranser av skogsråvara

Företag som tar emot skogsråvara bör säkerställa att relevant information följer med leveransen.

För varje leverans bör det vara möjligt att identifiera:

- leverantör
- produkt
- mängd
- leveransdatum
- referensnummer eller DI-nummer, om mottagaren är första nedströms verksamhetsutövare eller handlare, eller annan relevant EUDR-information enligt företags roll
- eventuell dokumentation som krävs för företags roll

Om information saknas eller framstår som uppenbart felaktig bör företaget hantera detta enligt dokumenterade rutiner för avvikelshantering.

7.2 Nedströms verksamhetsutövare och handlare

Aktörer längre ned i värdekedjan har ett mer begränsat ansvar men ska fortfarande uppfylla de skyldigheter som gäller för deras roll. Skyldigheterna för nedströms verksamhetsutövare och handlare är identiska.

Till skillnad från verksamhetsutövare, är nedströms verksamhetsutövare och handlare inte skyldiga att ha system för och genomföra tillbörlig aktsamhet eller lämna in förklaring om tillbörlig aktsamhet (FOTA)/förenklad deklaration (FD).

Första nedströms verksamhetsutövare (vars direkta leverantör är en verksamhetsutövare) har en skyldighet att samla in och spara referensnumret för FOTA:n eller den förenklade deklarationen i fem år. Man har ingen skyldighet att vidarebefordra referensnummer nedströms och nedströms aktörer ska inte kräva referensnummer eller DI-nummer.

Alla nedströms verksamhetsutövare och handlare ska:

- Spara information om sina leverantörer och kunder i fem år (namn, registrerat handelsnamn, postadress, webbsida om tillgängligt)
- Nedströms verksamhetsutövare och handlare som inte är små eller medelstora företag (icke-SME) måste registrera sig i informationssystemet
- Export: om exportören är en nedströms verksamhetsutövare – och därför inte har någon skyldighet att samla in referensnummer eller DI-nummer – finns ingen skyldighet att tillhandahålla referensnummer vid export

7.3 Hantering inom olika typer av verksamheter

Hur EUDR påverkar verksamheten beror på företags roll i värdekedjan. Nedan beskrivs några typiska exempel för svensk skogsindustri. Exempelen är förenklade och syftar till att illustrera hur olika typer av verksamheter normalt kan beröras av EUDR. Det faktiska ansvaret beror alltid på företags roll i det enskilda flödet.

Skogsägare eller den som avverkar

Skogsägare eller den aktör som ansvarar för avverkningen har en central roll eftersom denne i de flesta fall är verksamhetsutövare.

Arbetet omfattar bland annat att:

- samla in nödvändig information
- säkerställa geolokaliseringsinformation
- genomföra tillbörlig aktsamhet
- registrera FOTA i EU:s informationssystem
- förmedla referensnummer till nästa led i värdekedjan
- spara dokumentation

Virkesförmedlare och virkesköpande organisationer

Virkesköpande organisationer och virkesförmedlare har ofta en nyckelroll i informationsflödet mellan skogsägare och industri och agerar ofta som verksamhetsutövare.

Företaget bör säkerställa att:

- ansvarsfördelningen är tydlig
- nödvändig information samlas in
- information kan vidarebefordras i värdekedjan
- dokumentation sparas

Virkesterminaler

Virkesterminaler är en verksamhetstyp där EUDR kan medföra särskilda utmaningar eftersom råvara från flera leveranser ofta hanteras, lagras och skickas vidare tillsammans.

Leverans via virkesterminaler där verksamhetsutövaren och terminalen är inom en och samma juridiska enhet behöver ha rutin för att hantera och allokera referensnummer och vidarebefordra numret vid utleverans när mottagaren enligt EUDR är den första nedströms verksamhetsutövaren eller handlaren i förhållande till verksamhetsutövaren.

Terminalen bör säkerställa att:

- relevant EUDR-information tas emot tillsammans med inkommande råvara
- referensnummer sparas när terminalen är första nedströms verksamhetsutövare eller handlare, och annan relevant dokumentation sparas enligt företagets roll
- det finns rutiner för att hantera råvara som saknar erforderlig information
- information från tidigare led kan bevaras och göras tillgänglig vid behov
- dokumenterade rutiner finns för hur råvaruflöden och informationsflöden hanteras i verksamheten

Sågverk

Sågverk kan i många fall vara första nedströms verksamhetsutövare och behöver då säkerställa att referensnummer för inkommande råvara sparas och kan göras tillgänglig för myndigheter när det krävs.

Sågverket bör därför:

- kontrollera att relevant information finns för inkommande råvara
- spara referensnummer och dokumentation om sågverket är första nedströms verksamhetsutövare eller handlare, men inte vidarebefordra referensnummer längre ned i värdekedjan
- kunna visa relevant dokumentation för behörig myndighet

Massa-, pappers- och kartongbruk

Bruk har ofta stora och komplexa råvaruflöden med många leverantörer och flera produktionslinjer.

Verksamheten bör därför:

- säkerställa att relevant information erhålls från leverantörer
- ha dokumenterade rutiner för informationshantering
- spara referensnummer och dokumentation om man är första nedströms verksamhetsutövare eller handlare, men inte vidarebefordra referensnummer längre ned i värdekedjan
- kunna visa hur information förvaltas genom verksamheten
- ha rutiner för avvikelshantering

7.4 Utleveranser, import och export

Utleveranser och informationsöverföring

Vid utleveranser bör företaget säkerställa att relevant EUDR-information finns tillgänglig för de produkter som omfattas av förordningen.

För många nedströms aktörer handlar detta främst om att:

- bevara referensnummer eller deklaraationsidentifierare – endast om företaget är första nedströms verksamhetsutövare eller handlare
- kunna visa relevant dokumentation vid tillsyn eller förfrågan från kund
- lämna vidare information när detta krävs enligt företagets roll
- säkerställa att dokumentation sparas under den tid som krävs enligt förordningen

Kraven varierar beroende på företagets roll enligt EUDR. Referensnummer eller deklaraationsidentifierare ska lämnas från verksamhetsutövare till första nedströms verksamhetsutövare eller handlare. Därefter ska numret inte vidarebefordras längre ned i värdekedjan. Senare nedströms aktörer ska i stället bevara information om sina direkta leverantörer och kunder enligt artikel 5.3.

Import

Vid import av produkter som omfattas av EUDR från länder utanför EU är det normalt importören som blir den aktör som först släpper ut produkten på EU-marknaden och därmed betraktas som verksamhetsutövare vid övergång till fri omsättning. Importören behöver säkerställa att produkten omfattas av tillbörlig aktsamhet, att FOTA finns tillgänglig före import och att referensnummer kan anges till tullmyndigheterna. Importören ansvarar därför för att säkerställa att produkten uppfyller förordningens krav innan den får släppas ut på marknaden.

Eftersom leverantörer utanför EU normalt inte använder EU Information System och ansvaret ligger hos importören, så behöver importören själv säkerställa att erforderlig information erhålls och registreras. En aktör utanför EU kan i vissa fall registrera information i EU:s informationssystem om aktören har ett giltigt EORI-nummer. Att ett företag utanför EU står som importör i tulldeklarationen och har lämnat en FOTA innebär dock inte att den efterföljande EU-aktören automatiskt är en nedströms aktör. Om EU-aktören säljer produkterna som omfattas av bilaga I ska den lämna en egen FOTA och behöver få all relevant information, inklusive geokoordinater, från leverantören. Om produkterna i stället förädlas till produkter som inte omfattas av bilaga I krävs ingen ytterligare åtgärd.

För varje produkt eller parti bör det vara möjligt att erhålla information om:

- varukod
- mängd
- leverantör
- produktionsland

- geolokaliseringsinformation
- träslag (för träprodukter)
- leveranskedja
- dokumentation som visar att relevanta lagkrav uppfyllts

Innan produkten importeras behöver erforderlig information registreras i EUIS och ett referensnummer erhållas.

Importören bör säkerställa att:

- referensnummer erhållits före förtullning,
- korrekt dokumentkod används i tulldeklarationen
- referensnumret kan kopplas till produkten
- dokumentation sparas tillsammans med tullhandlingarna

Exempel – import av träprodukt från land utanför EU

- Importören samlar in nödvändig information från leverantören
- Importören genomför tillbörlig aktsamhet
- Information registreras i EUIS
- Referensnummer erhålls
- Referensnummer används vid förtullning
- Produkten kan därefter släppas ut på EU-marknaden

Export

Vid export behöver företaget först bedöma om produkten omfattas av EUDR och vilken roll företaget har enligt förordningen.

Exportören bör säkerställa att:

- produkten omfattas av erforderlig dokumentation och referensnummer finns tillgängliga – för verksamhetsutövare
- tullhanteringen genomförs enligt gällande regler
- dokumentation sparas tillsammans med exporthandlingarna

Om företaget exporterar produkter som det självt har importerat ska samma referensnummer anges i exportdeklarationen som i importdeklarationen. Referensnummer anges för respektive varupost. Produkter som företaget självt har importerat och produkter som köpts inom EU ska redovisas i separata varuposter, eftersom olika procedurkoder gäller.

Återimport

Produkter som tidigare exporterats från EU och därefter återimporteras omfattas av särskilda regler. Om importören kan visa att den produkt som importeras, eller samtliga relevanta produkter som ingår i den, redan tidigare har satts på EU:s marknad och därmed redan har omfattats av tillbörlig aktsamhet, kan importören behandlas som en nedströms verksamhetsutövare vid återimporten.

Detta innebär att återimportören inte behöver uppfylla samtliga skyldigheter som gäller för en verksamhetsutövare, utan endast de mer begränsade skyldigheter som gäller för nedströms

verksamhetsutövare. Återimportören behöver kunna verifiera och vid behov visa för behörig myndighet att produkten faktiskt tidigare har satts på EU:s marknad och därefter exporterats från EU innan den återimporteras.

Vid tullhanteringen anger återimportören det referensnummer som den fått från sin leverantör utanför EU i tulldeklarationen. Om något referensnummer inte kan tillhandahållas kan återimportören **använda ett konventionellt referensnummer** i tulldeklarationen. Formatet för det konventionella referensnumret vid återimport är **22EU2222222222**.

Samma princip gäller om den importerade produkten är tillverkad av relevanta produkter som tidigare har exporterats från EU och redan omfattats av tillbörlig aktsamhet. Om den nya produkten däremot även innehåller relevanta produkter eller råvaror som inte tidigare har omfattats av tillbörlig aktsamhet behöver importören genomföra tillbörlig aktsamhet och lämna in en FOTA för dessa delar.

Vid import av en produkt som innehåller råvaror eller komponenter från både tredjeland och EU anges både referensnumret från EUIS för tredjelandsråvaran och det konventionella referensnumret 22EU2222222222 för den del som tidigare funnits på EU-marknaden. För den senare delen krävs dokumentation som styrker detta.

Företaget bör säkerställa att:

- tidigare information i värdekedjan kan identifieras
- dokumentation från den ursprungliga exporten finns tillgänglig
- korrekt referensnummer används
- dokumentation sparas tillsammans med tullhandlingarna

Produkter som satts på marknaden före EUDR:s tillämpningsdatum omfattas av särskilda övergångsregler och bör bedömas separat.

Dokumentkoder i tullhanteringen

När en produkt omfattas av EUDR används särskilda dokumentkoder i tullhanteringen. Information om detta finns längst ner på denna sida: [Handel med länder utanför EU - Skogsstyrelsen](#)

7.5 Dokumentation och arkivering

Dokumentation som visar hur företaget uppfyller EUDR krav ska sparas i minst fem år.

Dokumentationen bör omfatta:

- Referensnummer eller DI-nummer (verksamhetsutövare och första nedströms verksamhetsutövare/handlare)
- leverantörsinformation
- produktinformation
- dokumentation från tillbörlig aktsamhet (verksamhetsutövare)
- tullhandlingar
- avvikelshantering
- interna rutiner och processbeskrivningar

Dokumentationen ska kunna visas upp för behörig myndighet vid begäran.

Viol som systemstöd för referensnummer

För den svenska skogsbranschen är VIOL ett naturligt systemstöd för att bevara referensnummer

kopplade till skogsråvara. Skogsstyrelsen har meddelat att myndigheten inte kan lämna något förhandsbesked om huruvida lagring av referensnummer i VIOL uppfyller kraven i EUDR. Det är därför upp till varje företag att bedöma om den egna användningen av VIOL säkerställer att uppgifterna bevaras i minst fem år och är lätta att komma åt vid behov, exempelvis vid tillsyn. Samtidigt finns erfarenhet från tillämpningen av EU:s timmerförordning (EUTR), där branschgemensamma lösningar för informationslagring via Biometria har ansetts fungera i praktiken. Den erfarenheten ger en god grund för att VIOL bör kunna vara en relevant lösning för lagring av referensnummer, förutsatt att företaget säkerställer och dokumenterar att systemet används på ett sätt som uppfyller kraven i förordningen och tillhörande vägledning. EU-kommissionens FAQ 3.4, särskilt delen om att samla in och bevara information enligt artikel 5.3 och 5.4 EUDR, förtydligar att det inte finns något krav på att informationen måste lagras i en specifik databas eller IT-lösning. Kravet är att företaget inom rimlig tid ska kunna ta fram informationen om en behörig myndighet begär den eller om välgrundade farhågor uppstår.

7.6 Hantering av avvikelser

Företag bör ha dokumenterade rutiner för hur avvikelser identifieras, bedöms och hanteras. Rutinerna bör omfatta både interna fel, exempelvis felaktig registrering eller bristande dokumentation, och extern information som kan tyda på att en produkt inte uppfyller EUDR:s krav.

Om företaget får kännedom om att information är felaktig, ofullständig eller missvisande bör detta utredas och dokumenteras. Beroende på situationen kan det bli aktuellt att komplettera information, korrigera uppgifter, kontakta leverantör eller kund, stoppa en leverans eller vidta andra korrigerande åtgärder.

En särskild typ av avvikelse är när företaget får information som kan utgöra en **väl underbyggd synpunkt (substantiated concern)** om att en relevant produkt inte uppfyller förordningens krav. Enligt FAQ 3.6.2 kan ett företag anses ha fått kännedom om sådan information om den exempelvis har lämnats via e-post, vid möte, av myndighet, av annan privat aktör eller genom media.

För ett företag som får kännedom om information som kan utgöra en väl underbyggd synpunkt bör första steget vara att bedöma om informationen uppfyller kraven för det. En väl underbyggd synpunkt ska vara baserad på objektiv och verifierbar information om att en relevant produkt kan vara icke-förenlig med förordningen. I EU-kommissionens FAQ 4.15 förtydligas att en sådan synpunkt ska vara motiverad genom en transparent, konkret, logisk och försvarbar kedja av omständigheter.

Om en nedströms verksamhetsutövare eller handlare som inte är SME mottar en väl underbyggd synpunkt innan produkten har släppts ut på marknaden eller exporteras ska denne enligt EUDR art 5.6 verifiera att tillbörlig aktsamhet har utövats och att ingen eller endast en försumbar risk har identifierats. Kontrollen är en reaktiv skyldighet – den kräver inte en systematisk granskning av den tillbörliga aktsamhet som utövats av verksamhetsutövaren, utan endast en kontroll när en väl underbyggd synpunkt har inkommit.

Verifieringen kan göras på olika sätt beroende på vilken information företaget har tillgång till (FAQ 3.6.2):

- Om möjligt kan företaget verifiera giltighet och innehåll i det mottagna referensnumret eller DI-numret (går bara om man har ett verifikationsnummer).
- Företaget kan också välja att samla in och analysera ytterligare information utöver den som finns i informationssystemet, till exempel offentliga rapporter, revisionsresultat, landriskklassificering eller på frivillig basis begära ytterligare information från sina leverantörer. På så sätt kan de

verifiera att uppströms verksamhetsutövare (leverantörer) har ett fungerande och uppdaterat system för tillbörlig aktsamhet på plats, inklusive lämpliga och proportionerliga policyer, kontroller och rutiner för att minska och effektivt hantera risker för bristande efterlevnad av relevanta produkter, samt säkerställa att tillbörlig aktsamhet utövas korrekt och regelbundet.

- För nedströms verksamhetsutövare längre ned i kedjan än den första nedströms verksamhetsutövaren är situationen särskild. Dessa aktörer har enligt EUDR artikel 5.3 endast skyldighet att samla in och bevara information om sina direkta leverantörer och kunder, och har inte någon skyldighet att samla in referensnummer eller deklara identifikatorer om deras direkta leverantör är en annan nedströms verksamhetsutövare eller handlare. Enligt FAQ 3.6.2 kan en sådan aktör därför sakna praktisk möjlighet att själv härleda produkten tillbaka till verksamhetsutövaren eller kontrollera en FOTA i EUIS. I en sådan situation kan företaget uppfylla sin skyldighet enligt art 5.6 genom att informera behörig myndighet om den information som företaget faktiskt har, till exempel vilken leverantör produkten har köpts från, vilken produkt eller leverans synpunkten gäller och vilken information som ligger till grund för den välgrundade synpunkten. Därefter kan behörig myndighet vid behov föra frågan vidare uppströms i värdekedjan.

Enligt FAQ 3.6.2 får produkten inte fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller exporteras under tiden verifieringen pågår. Om verifieringen eller behörig myndighet visar att det inte finns någon eller endast en försumbar risk för bristande efterlevnad får produkten tillhandahållas på marknaden/exporteras.

Det finns betydande praktiska oklarheter kring hur en första nedströms verksamhetsutövare ska agera när en väl underbyggd synpunkt avser en specifik leverans eller ett referensnummer, men råvaran redan har blandats med andra volymer eller gått in i en industriell tillverkningsprocess. I sådana fall kan företaget ofta inte längre fysiskt särskilja exakt samma råvara. Eventuellt ska den råvara som redan gått in i produktion inte anses omfattas av artikel 5.6, utan situationen ska i stället hanteras enligt artikel 5.5 (se nedan). För de fall artikel 5.6 ska tillämpas bör en proportionerlig hantering vara att undanta en motsvarande volym under utredningen. Ett tydligt ställningstagande kring hur en sådan situation bör hanteras saknas i nuläget. Skogsindustrierna har under en längre tid försökt få förtydliganden kring detta från Skogsstyrelsen.

Om ett företag mottar en väl underbyggd synpunkt efter att produkten redan har släppts ut på marknaden, tillhandahållits på marknaden eller exporterats, aktualiseras EUDR artikel 4.5 respektive artikel 5.5. Enligt dessa bestämmelser ska företaget (oavsett storlek) utan dröjsmål informera behöriga myndigheter i de medlemsstater där produkten har släppts ut eller tillhandahållits på marknaden samt informera de aktörer längre ned i värdekedjan till vilka produkten har levererats. Vid export ska verksamhetsutövaren informera den behöriga myndigheten i den medlemsstat som är produktionsland.

Om informationen visar att produkten inte uppfyller EUDR kan korrigerande åtgärder enligt artikel 24 bli aktuella, exempelvis att produkten dras tillbaka, återkallas, bringas i överensstämmelse eller att andra åtgärder vidtas enligt behörig myndighets beslut. Behörig myndighet kan även besluta om tillfälliga åtgärder enligt artikel 23, till exempel tillfälligt stopp för att släppa ut eller tillhandahålla produkten på marknaden medan kontroll genomförs.

8. Tillsyn, granskning och riskbedömning

8.1 Riskbedömning

Sverige förväntas även fortsättningsvis klassificeras som ett lågriskland enligt EU:s riskklassificeringssystem. För skogsråvara från Sverige bedömer Skogsindustrierna därför att risken för avskogning och skogsförstörelse i normalfallet är mycket låg.

Samtidigt innebär inte en låg riskklassificering att kraven i EUDR upphör att gälla. Företag behöver fortfarande visa tillbörlig aktsamhet, och kunna visa att de uppfyller de skyldigheter som gäller för deras roll i värdekedjan och att nödvändig information finns tillgänglig och kan visas upp vid behov. En del av den tillbörliga aktsamheten för en avverkning är till exempel att säkerställa att ny skog etableras på den avverkade arealen samt att skogen inte kan klassificeras som urskog. Dessa krav påverkas inte av landets riskklassificering. Det är viktigt att redan från början införa en tydlig rutin och processer för riskbedömning för att minimera risken för avvikelser.

Några viktiga punkter att känna till:

- EUDR är fortfarande ett relativt nytt regelverk och det finns begränsad rättspraxis
- Tolkningen av vissa delar av förordningen kan komma att utvecklas över tid genom vägledning, tillsynsärenden och domstolsavgöranden
- Om företag får kännedom om att information är felaktig eller ofullständig ska detta hanteras enligt företagets rutiner för avvikelshantering
- Om relevanta produkter innehåller eller baseras på råvaror från andra länder än Sverige kan ytterligare riskbedömningar behöva genomföras beroende på dessa länders riskklassificering

Företag som importerar produkter eller råvaror bör särskilt uppmärksamma riskklassificeringen för produktionslandet, eftersom ytterligare krav kan gälla vid import från normal- eller högriskländer.

Vad innebär lågriskklassificering?

Lågriskklassificering innebär inte att EUDR:s krav upphör att gälla.

Företag måste fortfarande samla in och lagra relevant information, göra riskbedömning, säkerställa spårbarhet och kunna visa att de uppfyller de krav som gäller för deras roll.

Klassificeringen påverkar främst omfattningen av vissa riskbedömningar och myndigheternas kontrollfrekvens.

8.2 Tillsyn och granskning

Skogsstyrelsen är behörig myndighet i Sverige och ansvarar för att kontrollera att bestämmelserna i EUDR följs.

Vid tillsyn kan myndigheten begära att få ta del av dokumentation, rutiner och annan information som visar hur företaget uppfyller de krav som gäller för dess verksamhet.

Företag bör därför kunna visa:

- vilken roll företaget har enligt EUDR
- vilka rutiner som finns för att uppfylla förordningens krav
- hur relevant information samlas in och sparas
- hur eventuella avvikelser hanteras

Tillsynen förväntas vara riskbaserad och fokus kommer sannolikt att ligga på de aktörer som har störst ansvar enligt förordningen, det vill säga verksamhetsutövare och importörer. Även andra aktörer kan dock omfattas av kontroll och därför behöva visa att de uppfyller de krav som gäller för deras roll.

För större företag gäller även krav på offentlig rapportering om arbetet med tillbörlig aktsamhet. Företag som omfattas av dessa regler bör säkerställa att rutiner finns för sådan rapportering.

9. Mer information om EUDR

Det finns omfattande information om avskogningsförordningen från både EU-kommissionen, svenska myndigheter och branschorganisationer. Eftersom vägledning, FAQ och tekniska specifikationer utvecklas löpande bör företag regelbundet kontrollera att de använder den senaste informationen.

Lagstiftning

- [EU: avskogningsförordning \(EUDR\)](#): Innehåller förordningen inklusive senare ändringar.

Europeiska kommissionen

- [EUDR Implementation Portal](#): EU-kommissionens huvudsida för implementering av EUDR med länkar till vägledning, FAQ, utbildningsmaterial, landklassificering och EU Information System.
- [Guidance Document for the Regulation on Deforestation-Free Products](#): EU-kommissionens officiella vägledning till förordningen.
- [Frequently Asked Questions \(FAQ\)](#): EU-kommissionens FAQ med förtydliganden och svar på vanliga frågor.
- [Country Classification System](#): Information om klassificering av länder som låg-, normal- eller högriskländer.
- [EU Information System \(EUIS\)](#): Information om registrering och användning av EU:s informationssystem.
- [EUDR User Guides](#): Användarguider för registrering och användning av EUIS.
- [EUDR API Documentation](#): Teknisk dokumentation för företag som vill integrera egna system med EUIS.
- [EUDR supply chain infographics \(3rd edition\) - Publications Office of the EU](#)

Sverige

- [Avskogningsförordningen - Skogsstyrelsen](#): Skogsstyrelsens huvudsida för EUDR med information om regelverket, tillsyn och vägledning.
- [Frågor och svar - Skogsstyrelsen](#): Löpande uppdaterad information om hur Skogsstyrelsen tolkar och tillämpar förordningen.
- [Varor som bidrar till avskogning - Tullverket](#)

Branschorganisationer

- [Avskogningsförordningen - Skogsindustrierna](#): Skogsindustriernas samlingssida för branschgemensam information, vägledning och rekommendationer.
- **CEPI (Confederation of European Paper Industries) EUDR Guidance**: Branschvägledning och tolkningar med fokus på massa-, pappers- och kartongindustrin. (Tillkommer inom kort)

EUDR är ett omfattande regelverk som fortfarande utvecklas genom ny vägledning, tekniska lösningar och myndighetspraxis. Skogsindustrierna kommer därför löpande att följa utvecklingen och vid behov uppdatera denna vägledning. Företag rekommenderas att regelbundet ta del av aktuell information från EU-kommissionen, Skogsstyrelsen och andra relevanta myndigheter.